

*Суханова Тетяна Євгенівна,
кандидат філологічних наук, доцент;
Крисенко Тетяна Василівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
кафедра гуманітарних наук,
Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПІД ЧАС ВИВЧАЮЧОГО ЧИТАННЯ

Провідним і невід'ємним видом мовленнєвої діяльності є читання. Воно супроводжує вивчення іноземної мови постійно, а на початкових етапах є не тільки метою, але й засобом навчання. Текст дає великий матеріал для фонетичної, лексичної, граматичної роботи. Він є джерелом мовленнєвих вправ, що розвивають уміння студентів з різних видів усної та письмової діяльності.

У даній доповіді мова буде йти про застосування допоміжних засобів під час роботи з науковим текстом. Коли викладач планує займатися вивчаючим читанням, то завданням цієї діяльності має бути повне й точне розуміння студентами інформації для подальшого її запам'ятовування і використання. Така робота супроводжується зупинками для обмірковування матеріалу, повторенням окремих місць, іноді письмовими записами, звертанням до словників. Студент повинен читати, повністю проговорюючи слова (швидкість такого читання – 50-60 слів за хвилину) [2].

Оскільки вивчає читання є поглибленим читанням, яке передбачає максимально точне засвоєння змісту наукового тексту та його адекватне відтворення у необхідних цілях, то воно передбачає серйозну попередню підготовку, а також виконання системи вправ та завдань з виходом в усне та письмове мовлення. Основними цільовими установками цього типу читання мають бути: розуміння – запам'ятовування – відтворення. Тому доцільним буде під час такої роботи з науковим текстом користуватися різноманітними презентаціями.

Відомо, що реалізація принципу наочності сприяє формуванню чуттєвого зображення, стимулює мислення, сприяє формуванню механізмів окремих видів мовленнєвої діяльності. Використання презентацій під час подання мовного матеріалу допомагає студенту зрозуміти, засвоїти і застосувати новий матеріал у подальшій мовленнєвій комунікації. Основою наочності є образ, зібраний з чуттєвого і раціонального відображення дійсності. Спільність зорового і слухового ряду, яку створюють аудіовізуальні засоби навчання, сприяє збільшенню швидкості сприйняття і розуміння мовлення. Викладач може досягти спільності зорового і слухового ряду, читаючи текст і показуючи зображення, які створюють візуальний ряд.

Робота над текстом відбувається в кілька етапів [1]. Снаперед, для полегшення розуміння інформації проводиться робота з лексикою, яка семантизується за допомогою слайдів. На цьому етапі діяльності пояснюється значення слова, після чого поглиблюється його розуміння за допомогою синонімічних та антонімічних конструкцій, однокореневих слів, словотворчих завдань, побудови речень із запропонованих слів, іменних та дієслівних словосполучень.

Наступним етапом роботи з науковим текстом є саме читання. Цей етап включає питання, які мають спрямувати увагу студентів на основну інформацію

(допомогти їм виділити головне, зрозуміти текст, скласти план), читання і відповіді на питання. Візуальний ряд під час даної діяльності допомагає студенту спочатку спрогнозувати, а потім обрати правильні відповіді.

На цьому етапі завдяки наочності можна застосовувати багато вправ, завдяки яким тренується пам'ять. Наприклад, студент дивиться на слайд і створює речення, спираючись на зображення. Наступний студент має повторити речення, збільшуючи обсяг інформації: «Морська вода містить майже всі елементи. – Морська вода містить майже всі елементи, *нааяні у природі*». Найбільш поширена вправа, коли треба прочитати речення, а після цього, не дивлячись у текст, але дивлячись на відповідне зображення слайду, вимовляти його вголос.

За цим слідує детальне розуміння тексту й підготовка до його відтворення. На цьому етапі виконуються післятекстові вправи, спрямовані на перевірку розуміння прочитаного. Для контролю навичок вивчаючого читання, можна запропонувати: питання за змістом тексту (відповідь дається за допомогою зображених на слайді опорних слів); тестові форми контролю; реферування; переклад та інших методи. Доцільно також користуватися вправами, в яких треба вставити відсутні за змістом слова, частину фрази або закінчити речення.

Корисно використовувати тестові прийоми: правильно – неправильно, зіставлення, завершення, множинний вибір, розташування за змістом. Наприклад, дати кілька речень, які студент має співвіднести зі слайдами. Або на основі інформації, отриманої з прочитаного тексту, послідовно пронумерувати зображення. Одним із видів контролю може бути самоконтроль або перевірка себе за допомогою ключа: студент виконує певне завдання, а потім на наступному слайді бачить правильну відповідь.

Таким чином, одним з можливих шляхів для оптимізації навчання вивчаючому читанню наукового тексту є його моделювання в наочно предметних зв'язках. Метою моделювання наукового тексту є допомога іноземним студентам пристосуватися до сприйняття тексту спеціальності та полегшити читання. Використання засобів наочності, таблиць, малюнків, предметів, презентацій сприяє збільшенню ефективності навчального процесу.

Література:

1. Акишина А. А. Учимся учить. Для преподавателя русского языка как иностранного / А. А. Акишина, О. Е. Каган – М. : Русский язык. Курсы, 2012. – 256 с.
2. Буре Н. А. Основы научной речи : учебное пособие для студентов нефилологических высших учебных заведений / Н. А. Буре, М. В. Быстрых, С. А. Вишнякова и др. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ; М. : Академия, 2003. – 272 с.